

Zápis z jednání VZRe

Den: 04. 10. 2023

Čas: 10:00–13:00

Místo: Zasedací místnost č. 201, Rytířská 539/31, Praha 1

Přítomni: dle prezenční listiny (u originálu)

Program jednání

1. Ukrajina – aktuální situace – vládní zmocněnkyně pro lidská práva, Mgr. Klára Šimáčková Laurenčíková
2. Revize struktury Výroční zprávy krajů za r. 2023
3. Dotace na projekty protidrogové prevence z Programu prevence kriminality Ministerstva vnitra
4. Politika v oblasti závislostí na krajské a místní úrovni pohledem národního koordinátora pro protidrogovou politiku
5. Aktuality Odboru protidrogové politiky
6. Aktuality z krajů

Průběh jednání

Vedoucí Oddělení koordinace a financování protidrogové politiky, Mgr. Kateřina Horáčková, přivítala členy VZRe a zahájila jednání.

1. Ukrajina – aktuální situace – vládní zmocněnkyně pro lidská práva, Mgr. Klára Šimáčková Laurenčíková

Mgr. Horáčková uvedla první bod jednání a informovala o Zprávě o bariérách ve vstupu do adiktologických zařízení pro uprchlíky z Ukrajiny, kterou publikovala organizace European Harm Reduction Association (EHRA). Následně vládní zmocněnkyni pro lidská práva, Mgr. Klára Šimáčková Laurenčíková, informovala o aktuální situaci ukrajinských uprchlíků v ČR. V současné době je v ČR oficiálně skoro 368 tisíc ukrajinských uprchlíků. Dominují ženy v produktivním věku. Přes 35 tisíc uprchlíků je nouzově ubytováno. Často pracují neoficiálně. Mezi nejvíce zatížené kraje patří Karlovarský a Plzeňský kraj. Důležitým faktorem pro integraci je podpora jazykového vzdělávání. Nejčastějším problémem v oblasti adiktologie je užívání alkoholu a primární prevence v souvislosti s nárůstem ukrajinských dětí ve školách. Velmi důležitá je práce terénních programů a jejich pracovníků. Na závěr paní zmocněnkyně požádala krajské protidrogové koordinátory (dále jen „KPK“) o pomoc a avizovala, že zašle dokumenty a informace k probíhajícím projektům souvisejícím s Ukrajinou.

V následné diskuzi informovala Bc. Dadučová o problémech mezi Ukrajinci a Romy v Plzeňském kraji. D. Dárek uvedl, že v Praze došlo na začátku konfliktu k navýšení kapacit adiktologických služeb, které však nebyly využity a část těchto kapacit přejde do standardního režimu. Mgr. Lebeda avizoval, že je důležité, aby uprchlíci při příchodu obdrželi pokud možno co nejvíce informací. Důležitou roli sehrávají Krajská asistenční centra pomoci Ukrajině (KACPU), avšak přístup v jednotlivých krajích je rozdílný.

2. Revize struktury Výroční zprávy krajů za r. 2023

Druhý bod jednání se zaměřil na finalizaci revize struktury Výroční zprávy krajů za r. 2023. Na revizi pracovali zástupci Odboru protidrogové politiky ve spolupráci s KPK. Cílem bylo strukturu co nejvíce zjednodušit, zpřehlednit a zkrátit. Mgr. Horáčková uvedla, že výroční

zprávy jednotlivých krajů neslouží pouze pro potřeby Odboru, ale zejména pro samotné kraje. Dále informovala o plánované revizi Mapy pomoci dostupné na drogy-info.cz.

V navazující debatě D. Dárek navrhnul možnou budoucí revizi designu struktury výroční zprávy krajů a výroční zprávy obecně. Informoval o možném vzniku registru adiktologických služeb a využití metody foresight pro potřebu sbírání, využití a sdílení dat tak, aby nedocházelo pouze k jejich statickému sběru. Tento návrh bude předmětem dalšího jednání VZRe. Dále také vyjádřil nutnost otevřít komunikaci se zdravotními pojišťovnami. Závěr diskuze se věnoval možné změně formátu setkávání VZRe. Návrhem je pořádání každoročního dvoudenního setkání, které by bylo spojené se seminářem, konferencí či workshopy. Dle potřeby by byl během roku pořádán klasický formát VZRe, avšak i s možností online připojení. KPK budou pro rozhodnutí o změně formátu kontaktování emailovou cestou.

3. Dotace na projekty protidrogové prevence z Programu prevence kriminality Ministerstva vnitra

JUDr. Milan Fára (MV) představil příspěvek na téma Dotace na projekty protidrogové prevence z Programu prevence kriminality Ministerstva vnitra. Program prevence kriminality na místní úrovni umožňuje od r. 2021 poskytovat dotace na projekty protidrogové prevence. Žádosti mohou podávat pouze obce a kraje. Dotace je možné použít na tvorbu analýz, síťování partnerů a vzdělávání vlastních zaměstnanců v oblasti protidrogové prevence vztahující se k jejich území. Cílem těchto aktivit má být především prevence kriminality a kriminálně rizikových jevů. Program na r. 2024 bude vyhlášen v první polovině prosince a žádosti bude možné podávat od 1. ledna do 15. února 2024. Na závěr příspěvku JUDr. Fára informoval o možnosti využít mimořádné výzvy zmíněného dotačního programu, který vyhrazuje prostředky na zvládnutí dopadů uprchlické vlny souvisejících s invazí Ruské federace na Ukrajinu.

4. Politika v oblasti závislostí na krajské a místní úrovni pohledem národního koordinátora pro protidrogovou politiku

Národní koordinátor pro protidrogovou politiku, Mgr. Jindřich Vobořil, informoval o aktuální situaci a probíhajících aktivitách na národní úrovni. Uvedl, že jeho prioritou je přijetí adiktologického zákona, který by systematicky ukotvil adiktologické služby, včetně jejich financování. Možností je také vznik Národní adiktologické agentury. Dále informoval o stavu příprav regulovaného trhu s konopím, vzniku nové kategorie tzv. psychomodulačních látek, připravované novele trestního zákoníku, Akčním plánu a daňových změnách v souvislosti s konsolidačním balíčkem.

Následná diskuze se věnovala možnému právnímu ukotvení povinnosti zřízení funkce KPK v krajích a místních protidrogových koordinátorů v obcích. KPK poznamenali, že pokud by povinnost vznikla, měla by za nezřízení být uložena určitá sankce, jinak žádoucí změna nenastane. V současné době je složité, aby se KPK, kteří nemají plný úvazek, plně věnovali problematice závislostí. Na závěr diskuze D. Dárek vyzval k vytvoření dokumentu, který popíše praktický dopad plánované regulace konopí a připravovaný vznik nové kategorie tzv. psychomodulačních látek. Tento dokument by KPK mohli využít k dalšímu šíření.

5. Aktuality z Odboru protidrogové politiky

Mgr. Horáčková informovala o aktualitách z Odboru protidrogové politiky. V současné době prodlužují proces vyhlášení dotační výzvy problémy s dotační aplikací. Vyhlášení výzvy se očekává během října. Výše alokovaných prostředků pro r. 2024 činí 292,5 mil. Kč, přičemž se nepředpokládá vyhrazení finančních prostředků na posílení testování na infekční nemoci, jako tomu bylo v přechodném roce. Došlo též k revizi hodnocení dotačního řízení s ohledem na přijetí

nové typologie služeb. KPK obdrží veškeré informace v souhrnném emailu, který bude zaslán také organizacím. Jednání Dotačního výboru se očekává v prosinci, kde budou KPK tradičně požádáni o participaci.

Následně Mgr. Horáčková sdělila informace o stavu obnovení certifikací odborné způsobilosti adiktologických služeb. Byla vyhlášena veřejná zakázka na Certifikační agenturu, která nebyla úspěšná. Na základě tohoto výsledku se rozhodlo, že bude zakázka rozdělena na dvě; jedna na Certifikační agenturu a druhá na vzdělávání certifikátorů. Zakázka na Certifikační agenturu je téměř připravena k vyhlášení a zakázka na vzdělávání se připravuje. Skrze rozeslaný dotazník organizacím se přihlásilo cca 100-110 zájemců o pozici certifikátora. Vzhledem k časové prodlevě od pozastavení certifikačního procesu bude dne 29. listopadu 2023 pořádán v Hrzanském paláci seminář pro poskytovatele adiktologických služeb před spuštěním procesu certifikací. Z důvodu spuštění procesu certifikací byl také novelizován Certifikační řád, který by měl být dne 11. října schválen vládou. Změny jsou formálního a technického charakteru a nezasahují do procesu certifikací. V rámci obnovení certifikací odborné způsobilosti programů primární prevence MŠMT je plánováno první setkání pracovní skupiny.

6. Aktuality z krajů

KPK informovali zástupce OPK o aktualitách z krajů. V Jihomoravském kraji vznikl první pilotní projekt aplikační místnosti v ČR. Jedná se o upravenou sanitku. Místnost obsluhují dva pracovníci terénní služby a jeden pracovník Červeného kříže. Místnost je provozována každý den od 16:00 do 18:00 hod. a již proběhly první aplikace mezi uživateli opioidů. Veřejnost zatím nereaguje negativně. Mgr. Lebeda informoval o problému v Libereckém kraji, který se týká odmítání psychiatrů léčit občany, kteří mají soudně nařízenou ambulantní léčbu. A doplnil, že je celorepublikový problém s nedostatkem psychiatrů, kdy většina z nich již dosluhuje a neexistuje za ně náhrada. Poté sdělil, že se v kraji podařilo jednorázově navýšit financování adiktologických služeb včetně budoucího každoroční navýšování. Následně D. Dárek a Mgr. Kobzáň informovali o navázání spolupráce mezi pražskou a středočeskou komisí v oblasti závislostí. Na závěr jednání Mgr. Starostová sdělila, že v roce 2025 bude v Olomouci otevřena služba kontrolovaného pití alkoholu po vzoru Mokrého centra v Brně. V současné době je již zakoupena nemovitost pro provoz této služby.

Úkoly:

- OPK pošle prezentace z jednání a Zprávu o bariérách ve vstupu do adiktologických zařízení pro uprchlíky z Ukrajiny
- OPK pošle materiály od paní zmocněnkyně k situaci s uprchlíky z Ukrajiny
- OPK pošle finální verzi struktury VZ krajů za r. 2023
- OPK vytvoří a zašle KPK dokument, který prakticky popíše dopad plánované regulace konopí a připravovaný vznik nové kategorie tzv. psychomodulačních látek
- OPK pošle informace o dotačním řízení při vyhlášení výzvy

V 13:30 hod. bylo jednání VZRe ukončeno.

Zapsal: Mgr. Daniel Frič, v. r.

Dne: 06. 10. 2023